

**Výkladové stanovisko č. 3
ze zasedání expertní pracovní skupiny pro insolvenční právo ze dne 1. června 2010**

K otázce vlivu ustanovení insolvenčního správce, příp. správce konkursní podstaty, a přechodu dispozičních oprávnění k majetku dlužníka na insolvenčního správce na postavení statutárního orgánu, případně jiných osob jako subjektů oprávněných k přístupu do datové schránky právnické osoby.

Ustanovení insolvenčního správce či konkursního správce ani přechod dispozičních oprávnění k majetku dlužníka na insolvenčního správce nemá vliv na přístup dlužníka do jeho datové schránky. Oprávnění k přístupu do datové schránky dlužníka přísluší nadále pouze dlužníkovi.

O d ů v o d n ě n í:

Právní úprava datových schránek, doručování dokumentů orgány veřejné moci fyzickým a právnickým osobám, jakož i oprávnění k přístupu do datové schránky je obsažena v zákoně č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

Ustanovení § 8 zákona č. 300/2008 Sb., definuje osoby oprávněné k přístupu do datové schránky. Podle tohoto ustanovení je k přístupu do datové schránky fyzické osoby oprávněna fyzická osoba, pro niž byla datová schránka zřízena, do datové schránky podnikající fyzické osoby je oprávněna podnikající fyzická osoba, pro niž byla datová schránka zřízena a do datové schránky právnické osoby je oprávněn statutární orgán právnické osoby, člen statutárního orgánu právnické osoby nebo vedoucí organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, pro něž byla datová schránka zřízena.

Z uvedeného ustanovení vyplývá, že pouze dlužník má přístupová oprávnění ke své datové schránce. Ustanovení konkursního správce či insolvenčního správce ani přechod dispozičních oprávnění k majetku dlužníka na insolvenčního správce nemá vliv na oprávnění dlužníka k přístupu do datové schránky. V případě přechodu dispozičních oprávnění k majetku

dlužníka na insolvenčního správce, kterému tak přísluší právo nakládat s majetkovou podstatou, doručuje soud do datové schránky insolvenčního správce, nikoli do datové schránky dlužníka.

Tento závěr současně vyplývá z postavení insolvenčního správce v insolvenčním řízení. Insolvenční správce není účastníkem insolvenčního řízení, ale má jako zvláštní procesní subjekt samostatné postavení jak vůči úpadci, tak vůči věřitelům, a nelze jej považovat ani za zástupce věřitelů ani za zástupce úpadce. Takto vymezené postavení insolvenčního správce v insolvenčním řízení je obsaženo jak ve stanovisku Nejvyššího soudu Cpjn 19/98, tak následně v nálezů Ústavního soudu ČR č. 403/2002 Sb.

Pro potvrzení skutečnosti o nezbytnosti zachování přístupových oprávnění dlužníka k jeho datové schránce svědčí také ustanovení jak insolvenčního zákona (§ 43 a § 44), tak zákona o konkursu a vyrovnání (§ 9d) týkající se povinné součinnosti poskytované insolvenčnímu správci pro řádný výkon jeho funkce. Povinné osoby tak poskytují insolvenčnímu správci údaje o majetku dlužníka a některé další údaje, které jsou nutné pro výkon správy, a to ve stejném rozsahu, v jakém by je poskytly přímo dlužníku. Insolvenční správce tak má právní prostředky k získávání nezbytných informací.

Z uvedeného lze jednoznačně dovodit, že úprava přechodu dispozičních oprávnění podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, z dlužníka na insolvenčního správce, nemůže mít za následek odejmutí přístupových oprávnění dlužníka k jeho datové schránce.

V opačném případě by byl postup odejmutí přístupových oprávnění dlužníka k jeho datové schránce v rozporu se zásadou obsaženou v ustanovení § 49 odst. 6 občanského soudního řádu, podle kterého platí, že doručení písemností prostřednictvím veřejné datové sítě se považuje za doručení do vlastních rukou adresáta. Vzhledem k tomu, že se jedná o relevantní způsob doručení pro posouzení podmínek k uplatnění opravných prostředků vůči rozhodnutím soudů, kdy se od doručení odvíjí začátek běhu lhůty k podání odvolání nebo provedení jiného procesního úkonu, je nezbytné, aby dlužník disponoval s oprávněním k přístupu do své datové schránky.